

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

БЕРЕГІН СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Харківський національний університет внутрішніх справ,
аспірант кафедри трудового та господарського права*

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗМІСТУ КОНТРАКТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Закон України «Про Національну поліцію» у ст. 63 «Контракт про проходження служби в поліції» не передбачає вимоги до змісту контракту про проходження служби в поліції. Відповідно до ч. 9 ст. 63 Закону Типову форму контракту затверджує Міністерство внутрішніх справ України.

Сьогодні Типову форму контракту про проходження служби в поліції затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 03.02.2017 № 89 (далі – Типова форма контракту). Аналіз вказаного документа дозволяє зробити наступні висновки щодо змісту контракту про проходження служби в поліції.

По-перше, в контракті визначається час початку роботи. Відповідно до п. 3 розділу I «Загальні положення» Типової форми контракту трудові відносини громадянина розпочинаються з дня видання наказу про призначення на посаду.

По-друге в контракті визначаються обов'язки сторін. Відповідно до розділу II «Обов'язки Сторін» Типової форми контракту:

1. Сторона 1 (поліція) зобов'язується:

1) забезпечити Стороні 2 (громадянину) належні умови для виконання службових обов'язків;

2) не обмежувати повноваження Сторони 2, передбачені законодавством України та цим Контрактом, та не покладати виконання обов'язків, не визначених законом;

3) забезпечити в органах поліції в установленому порядку доступ до інформації, у тому числі з обмеженим доступом, та матеріалів, необхідних для належного виконання покладених на Сторону 2 обов'язків;

4) забезпечити Стороні 2 своєчасну і в повному обсязі виплату грошового забезпечення та інших компенсаційних виплат відповідно до закону та інших нормативно-правових актів України;

5) забезпечити Стороні 2 реалізацію гарантій соціального і правового захисту, передбачених Законом України «Про Національну поліцію» та іншими актами законодавства України;

6) забезпечувати можливість післядипломної освіти, а також просування по службі з урахуванням професійних навичок і моральних якостей Сторони 2.

2. Сторона 2 (громадянин) зобов'язується:

1) неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги на вірність Українському народові;

2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;

3) не порушувати права і свободи людини, спрямовувати свою діяльність на задоволення потреб населення, територіальних громад і громадських об'єднань, на зростання рівня довіри населення до поліції як основного критерію оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції;

4) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

5) дотримуватися службової дисципліни, обмежень та заборон, пов'язаних з проходженням служби в поліції, інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають її подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді;

6) виконувати обов'язки, що обумовлені посадою (обов'язки, що обумовлені займаною посадою, напрямками діяльності та сферою відповідальності особи).

У п. 3 розділу II Типової форми контракту зазначається, що сторони виконують інші обов'язки, передбачені Законом України «Про Національну поліцію» та іншими актами законодавства України. На наш погляд, ця умова є зайвою, оскільки сторони контракту зобов'язані виконувати законодавчі вимоги і без додаткової вказівки про це у контракті.

Слід також звернути увагу на те, що у контракті про проходження служби в поліції не передбачається закріплення прав сторін, що є не правильним. Так, обов'язком однієї сторони мають кореспондувати права іншої сторони і навпаки.

По-третє, у контракті визначаються умови щодо робочого часу. Так, відповідно до розділу III «Робочий час» Типової форми контракту службовий час і час відпочинку Сторони 2 визначаються відповідно до Закону України «Про Національну поліцію». Розподіл службового часу поліцейських визначається розпорядком дня, затвердженим керівником органу (установи, закладу) поліції. Особливий характер служби в поліції для Сторони 2 містить такі спеціальні умови (служба у святкові та вихідні дні, служба позмінно, служба з нерівномірним графіком, служба в нічний час).

Відзначимо, що час відпочинку, про який йдеться у змісті розділу III «Робочий час» жодним чином не відноситься до робочого часу. Також слід звернути увагу на різну термінологію, що застосовується у розділі III. Розділ називається «Робочий час», а в його змісті використовується термін «службовий час». Оскільки Закон України «Про Національну поліцію» використовує термін «службовий час», вважаємо, що саме його необхідно використовувати і у Типовій формі контракту.

По-четверте, у контракті визначаються умови щодо оплати праці та соціально-побутового забезпечення. Відповідно до розділу IV «Оплата праці та соціально-побутове забезпечення Сторони 2» Типової форми контракту Сторона 2 отримує грошове забезпечення,

розмір та умови виплати якого визначаються актами законодавства України. Сторона 2 має право на щорічну оплачувану відпустку та додаткову оплачувану відпустку на умовах, передбачених Законом України «Про Національну поліцію». Стороні 2 гарантується також надання додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, творчих відпусток, соціальних відпусток, відпусток без збереження заробітної плати (грошового забезпечення) та інших видів відпусток відповідно до законодавства України про відпустки. Стороні 2 відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України. Житлове та інші види соціального забезпечення Сторони 2 надаються в порядку та на умовах, передбачених Законом України «Про Національну поліцію» та іншими актами законодавства України.

Слід відзначити, що у розділ IV «Оплата праці та соціально-побутове забезпечення Сторони 2» Типової форми контракту незрозуміло чому було включено такий різновид часу відпочинку як відпустки. Таким чином, умови про час відпочинку містяться у двох розділах Типової форми контракту (розділ III та розділ IV) хоча в їх назвах немає на це вказівки.

По-п'яте, у контракті визначаються умови щодо відповідальності Сторін та вирішення спорів. Відповідно до розділу V «Відповідальність Сторін, вирішення спорів» Типової форми контракту у разі невиконання або неналежного виконання обов'язків, передбачених Законом України «Про Національну поліцію» та цим Контрактом, Сторони несуть відповідальність згідно із законодавством України. У разі вчинення протиправних діянь Сторона 2 несе кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність згідно із законом. Підстави та порядок притягнення Сторони 2 до дисциплінарної відповідальності визначаються Дисциплінарним статутом Національної поліції України. Держава відповідно до закону відшкодовує шкоду, завдану фізичній або юридичній особі рішеннями, дією чи бездіяльністю Сторони 2 під час здійснення нею своїх повноважень. Спори між Сторонами вирішуються в порядку, визначеному законодавством України.

Керуючись загальним трудовим законодавством та напрацюваннями вчених-трудовиків стосовно змісту трудового договору та контракту, відзначимо, що не всі обов'язкові умови контракту були розміщені у Типовій формі контракту. Крім цього у досліджуваному документі йде постійне відсилання до національного законодавства, яке і так діє без включення до контракту. У контракті мають позначатися умови праці, які є іншими ніж встановлені законодавством, причому вони не повинні бути гіршими ніж відповідні умови встановлені законодавством для поліцейських.

Вважаємо, що зміст контракту про проходження служби в Національній поліції України має включати наступне: місце служби, посаду на яку призначають громадянина, час початку служби, строк дії контракту, права та обов'язки сторін, службовий час, грошове,

медичне та соціально-побутове забезпечення, відповідальність сторін, умови розірвання контракту.

Ключові слова: проходження служби в Національній поліції України, контракт, законодавство України.

Key words: service in the National Police of Ukraine, contract, legislation of Ukraine.

ГАЛУЗІНСЬКИЙ НАЗАР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

КЛАСИФІКАЦІЯ САНКЦІЙ У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для дослідження санкцій у праві соціального забезпечення велике наукове і практичне значення має їх класифікація, яка забезпечує розуміння особливостей санкцій у праві соціального забезпечення як самостійного правового явища та їх окремих видів. Групування санкцій у праві соціального забезпечення в окремі види на підставі відповідних критеріїв створює передумови побудови якісної, ефективної, несуперечливої їх системи та забезпечення законності, прав, свобод і законних інтересів людини у разі їх застосування.

Найпоширенішим критерієм класифікації санкцій у праві, який сформувався ще у 70–80-х рр. XX ст., є спосіб, яким забезпечується охорона правопорядку, дотримання юридичних обов'язків. Залежно від цієї класифікаційної ознаки виділяють: правовідновлювальні (компенсаційні) та каральні (штрафні) санкції [1, с. 18].

Правовідновлювальні санкції спрямовані на примусове належне виконання обов'язку, відновлення порушених прав, усунення шкоди, спричиненої правопорушенням. Своєю чергою каральні (штрафні) санкції застосовуються з метою покарання та перевиховання правопорушника, при цьому безпосереднього відновлення правопорядку застосуванням штрафних санкцій досягти неможливо. Як влучно стверджує Т. М. Лежнева, «призначення каральних (штрафних) санкцій полягає в завданні правопорушнику певної правової втрати, що виражається в різному роду спеціальних обов'язках» [2, с. 83].

Варто зауважити, що у праві соціального забезпечення превалюють саме правовідновлювальні санкції, які полягають у застосуванні майнових стягнень до уповноважених осіб та зобов'язаних у сфері соціального захисту суб'єктів, які порушили чи неналежно виконали свої зобов'язання, чим, як правило, завдали шкоди іншому учаснику правовідносин. Фактично цей вид санкцій у праві соціального забезпечення не має жодного карального значення, оскільки або забезпечує виконання обов'язку, від належного, своєчасного та ефективного виконання якого зобов'язаний суб'єкт протиправно ухилявся, або зобов'язує

Тарасенко Вікторія Сергіївна

Особливості скорочення медичних працівників
під час воєнного часу. 475

Трюхан Оксана Анатоліївна

До питання відшкодування моральної шкоди, завданої втратою
здоров'я працівників унаслідок нещасних випадків. 479

Наньєва Марія Іванівна

Актуальні зміни трудового законодавства під час воєнного стану:
робочий час і час відпочинку. 483

Щукін Олександр Сергійович

Деякі практичні питання захисту права працівника
на оплату періоду вимушеного прогулу. 485

Менів Любов Дмитрівна,

Воробйов Кирило Денисович

До питання зайнятості молоді в Україні 490

Білик Олександр Сергійович

Перелік принципів правового регулювання індивідуальних
трудових відносин 493

Вереїтін Сергій Володимирович

До проблеми правового регулювання змісту контракту про
проходження служби в Національній поліції України 496

Галузінський Назар Олександрович

Класифікація санкцій у праві соціального забезпечення 499

Гапочка Володимир Миколайович

До питання зарубіжного досвіду соціального страхування
на випадок безробіття 502

Горбаченко Ерік Сергійович

Основні трудові обов'язки роботодавця за законодавством України . 504

Жученко Руслан Олегович

Особливості припинення трудового договору в умовах
воєнного стану. 506

Казімирова Ольга Олегівна

Поняття «нетипові форми зайнятості» за законодавством України . . 509

Кіліміченко Анна Олегівна

Нормативна основа права на зайнятість 511

Луцик Володимир Борисович

До питання про ознаки матеріальної відповідальності
роботодавця за порушення права працівника на працю. 513

Мензатул Дмитро Володимирович

Право на справедливі та сприятливі умови праці
у системі трудових прав. 516

Мульгіна Оксана Володимирівна

Щодо законодавчого регулювання соціального захисту
самозайнятих в Україні 518